

Statens vegvesen

Hordaland fylkeskommune

25 SEPT 2017

Hordaland Fylkeskommune
Postboks 7900
5020 Bergen

Behandlende enhet:
Region vest

Saksbehandler/telefon
Kimmo André Pakkala - 48228282

Vår referanse:
15/251308

Deres referanse:

Vår dato
19.09.2017

U

FV.563 – Strømsnes - Hop – Oversending av klage på vedtak om ekspropriasjon – gnr.4 bnr.1 og gnr.4 bnr.1196 – Askøy kommune

Vedlagt følger oversendingsbrev med tilhørende vedlegg i saka. Grunneigaren skal ha moglegheit til å kome med merknader til fråsegna vår. Grunna haustferie i veke 41, er fristen for grunneigaren til å kome med merknader sett til fredag 27. oktober.

Underteikna kan kontaktast på tlf: 48228282 eller mail: kimmo.andre.pakkala@vegvesen.no, om det er noko som er uklart eller om dykk ønskjer ytterlegare informasjon.

Eigedomssesksjonen
Med helsing

Kimmo André Pakkala

Statens vegvesen

Hordaland Fylkeskommune
Postboks 7900
5020 Bergen

Behandlende enhet:
Region vest

Saksbehandler/telefon
Kimmo André Pakkala - 48228282

Vår referanse:
15/251308

Deres referanse:

Vår dato
19.09.2017

U

FV.563 – Strømsnes - Hop – Oversending av klage på vedtak om ekspropriasjon – gnr.4 bnr.1 og gnr.4 bnr.1196 – Askøy kommune

Reguleringsplan 1247 274

Reguleringsplan nr.1247 274, for fv.563 fra Strømsnes til Hop tredde i kraft 08.03.2012 (**vedlegg 1**). Formålet med planen er mellom anna å få etablert samanhengande gang- og sykkelveg mellom Strømsnes og Hop, samt utbetre fylkesvegen. Reduksjon av talet på avkøyrsler er også eit viktig formål med planen.

For å gjennomføre reguleringsplanen, er det nødvendig å erverve grunn frå gnr.4 bnr.1 og gnr.4 bnr.1196 i Askøy kommune.

Forhandlingar og vedtak om ekspropriasjon

Grunneigaren er representert av advokatane Frode Halvorsen og Kathrine L. Mjell. Partane har gjennomført mange møter, og det har blitt lagt fram tilbod om kjøpekontrakt og forslag til avtale om tiltreding og avtaleskjønn(arbeidsavtale), utan at dette har resultert i minneleg avtale (**vedlegg 2**).

Av omsyn til nødvendig framdrift i prosjektet blei det sendt førehandsvarsel om ekspropriasjon 18.04.2017 (**vedlegg 3**). Den 30.05.2017 blei det fatta vedtak om ekspropriasjon (**vedlegg 4**). Statens vegvesen har mottatt både merknader til førehandsvarsel om ekspropriasjon (**vedlegg 5**), samt klage på vedtak om ekspropriasjon (**vedlegg 6**).

Klage på ekspropriasjonsvedtak

Advokat Mjell har på vegner av grunneigaren klaga på ekspropriasjonsvedtaket. Klagen er datert 22.06.2017, og er såleis sendt inn før klagefristen gjekk ut.

Statens vegvesen

Klagen

Vedtaket er påklaga med grunnlag i at grunneigaren v/ advokat Mjell, har gjort gjeldande at det ligg føre saksbehandlingsfeil og feil rettsbruk.

Våre merknader til klagen

Det rettslege grunnlaget for ekspropriasjonsvedtaket er veglova § 50. Av ekspropriasjonsvedtaket følgjer det at klagen til dømes kan rette seg mot saksbehandlinga i forkant av vedtaket, eller den rettsbruken vedtaket bygger på. Det fysiske inngrepet, dvs. traséval, vegbreidde, avkøyrslar mv., er fastlagt i reguleringsplanen, og kan ikkje påklagast.

Klager:

1: Feil rettsbruk – interesseavveging

Grunneigaren har for det første peika på at det ligg føre manglande interesseovervekt for vedtaket. Dette blir grunnlagt med at sidan det pågår eit arbeid med reguleringsendring for området som heiter Olaviken (**vedlegg nr.7**), så er det ikkje lenger behov for ekspropriasjon i samsvar med den gjeldande reguleringsplanen.

Vår vurdering:

Oreigningslova § 2 andre ledd, slår fast at eit vilkår for ekspropriasjon er at tiltaket «tvillaust er til meir gagn enn skade».

Føresegna legg opp til ei konkret interesseavveging av dei motstridande interessene i saka, kor ulempene ved ekspropriasjon må vurderast opp mot fordelane som tiltaket medfører. I Rt-2009-1142, er det med tilvising til forarbeida, lagt til grunn at uttrykket «tvillaust» gir uttrykk for eit klarleikskrav, ikkje eit krav om kvalifisert interesseovervekt, slik det tidlegare har blitt gjort gjeldande i juridisk teori. Vidare har Høgsterett slått fast at det ved ekspropriasjon til gjennomføring av reguleringsplan, normalt ikkje er plass til ei ny sjølvstendig vurdering av nødvendigheita av inngrepet og interesseavveging, jf. m.a. Rt-1999-513.

Den klare hovudregelen er derfor at interesseavveginga skal gjerast i samband med arbeidet og vedtakinga av reguleringsplanen.

Overført til vår sak inneber dette at ein kan slå fast at planmyndigheita ved vedtakinga av reguleringsplanen, har vurdert situasjonen slik at verknadene av reguleringsplanen «tvillaust er meir til gagn enn skade», jf. orl.§ 2 andre ledd. Som tidlegare nemnt meiner grunneigaren at det pågåande arbeidet med reguleringsendring i Olaviken, medfører at det ikkje lenger ligg føre interesseovervekt for ekspropriasjon etter gjeldande plan. Vi er ikkje einige i dette standpunktet, og skal grunngi dette nedanfor.

Statens vegvesen

Dei motstridande interessene i saka er lokalsamfunnets interesse i betre infrastruktur mot at dei grunneigarane som blir råka av tiltaket, må avstå areal frå eigedomane sine. Som nemnt ovanfor har planmyndigheita vurdert saka slik at fordelane ved betre infrastruktur for lokalsamfunnet, har meir vekt enn at dei råka grunneigarane må avstå areal frå eigedomane sine.

Slik vi ser det medfører ikkje eit pågåande arbeid med reguleringsendring i Olaviken, at interesseavveginga etter gjeldande plan, ikkje lenger skal vere gjeldande. Hovudformålet med ei eventuell endring er å legge Fv.563 på fylling, i staden for bruløysinga som er lagt til grunn i den gjeldande planen. Hovudformålet vil derfor framleis vere vegformål, slik at den same interesseavveginga gjer seg gjeldande, uavhengig av om ein lagar bru eller fylling i Olaviken. Sjølv om det er på det reine at grunneigaren må avstå meir areal dersom det blir etablert ei fylling, kan det samstundes ikkje vere tvil om at lokalsamfunnets interesse i betre infrastruktur vil ha mest tyngde, uavhengig av kva fysisk løysing som blir realisert i Olaviken.

På bakgrunn av dette må det konkluderast med at arbeidet med reguleringsendring i Olaviken, ikkje medfører at det ligg føre manglande interesseovervekt for vedtaket, jf. orl.§ 2 andre ledd.

For det andre har grunneigaren gjort gjeldande at Statens vegvesen skulle ha gjort ei ny interesseavveging av behovet for ekspropriasjon etter gjeldande plan, på bakgrunn av at ny reguleringsplan er under arbeid.

Av utgreiinga ovanfor går det fram at den klare hovudregelen er at interesseavveginga skal gjerast i samband med arbeidet og vedtakinga av reguleringsplanen. Samstundes har Høgsterett slått fast at spesielle forhold kan medføre at ei slik vurdering likevel er nødvendig, også ved vedtak ekspropriasjon, jf. m.a. Rt-1998-416.

Eit døme frå rettspraksis som illustrerer denne unntaksregelen godt er LG-2014-184100. Hovudspørsmålet i saka var gyldigheita av ekspropriasjonsvedtak til gjennomføring av reguleringsplan. I den konkrete saka blei følgjande uttalt om interesseavveginga:

«Det er ikke gitt at vurderingene og avveiningene etter oreigningsloven § 2 fullt ut vil være de samme når ekspropriasjon skjer til fordel for private næringsinteresser til gjennomføring av et reguleringsplanvedtak som bygget på at tiltaket skulle gjennomføres i offentlig regi. Det samme må sies når det gjelder endrede forutsetninger for anleggets status som regionalt anlegg. Når slike endrede forutsetninger forelå, og det i tillegg - i et utviklingsprosjekt - var gått så vidt lang tid fra reguleringsplanvedtaket ble fattet, tilsier dette at det var påkrevd med en ny vurdering av vilkårene for og hensiktsmessigheten av ekspropriasjon da ekspropriasjonssaken kom til behandling».

Statens vegvesen

Det ein kan trekke ut av avsnittet ovanfor er at dersom vurderingane som blei gjort i samband med planarbeidet, ikkje lenger er dekkande ved vedtak om ekspropriasjon t.d. grunna endra føresetnader eller nye formål, talar dette for at det er nødvendig å gjere ei ny vurdering i samband med ekspropriasjonsprosessen.

Som tidlegare nemnt går reguleringsendringa for Olaviken ut på at ein vil lage fylling i staden for bruløysinga, som ligg inne i den gjeldande reguleringsplanen. Traséen vil vere omtrent identisk uavhengig av om det blir bru eller fylling. Den største skilnaden mellom desse alternativa er at fyllingsløysinga krevjer meir areal frå eigedomen til grunneigaren.

Som peika på ovanfor vil hovudformålet med ei eventuell reguleringsendring framleis vere vegformål, slik at det vil vere dei same interessene som må vurderast opp mot kvarandre, uavhengig av om det blir etablert bru eller fylling. Sjølv om det er på det reine at grunneigaren må avstå meir areal dersom det blir etablert ei fylling, kan det samstundes ikkje vere tvil om at lokalsamfunnets interesse i betre infrastruktur vil ha mest tyngde, uavhengig av kva fysisk løysing som blir realisert i Olaviken.

På bakgrunn av at det same hovudformålet gjer seg gjeldande, og at det ikkje ligg føre endra føresetnader av ein slik karakters som i dømet frå rettspraksis, må dei vurderingane som blei gjort i samband med utarbeidinga av reguleringsplanen framleis reknast som dekkande. Sett i lys av utgreiinga ovanfor må det derfor konkluderast med at det ikkje ligg føre spesielle forhold, som gjorde det nødvendig med ei ny interesseavveging.

Grunneigaren har også vist til at vedtaket om ekspropriasjon ikkje kan brukast for erverv i samsvar med den planen som enno ikkje er vedtatt.

Vi kan ekspropriere nødvendig areal etter gjeldande reguleringsplan, men vi er heilt einig med grunneigaren i at vi ikkje kan bruke eksisterande plan til å erverve i samsvar med ein plan som enno ikkje er vedtatt.

2: Saksbehandlingsfeil – Rettleiingsplikt

Grunneigaren har også gjort gjeldande at vedtaket lid av saksbehandlingsfeil som kan ha verka inn på vedtakets innhald, jf. fvl. § 41.

For det første viser grunneigaren til at Statens vegvesen ikkje har oppfylt rettleiingsplikta etter fvl. § 11. Det blir peika på at ved varsel om ekspropriasjon, skulle Statens vegvesen ha presisert eller kartfesta området som var aktuelt å ekspropriere frå grunneigaren sin eigedom.

Vår vurdering:

Forvaltningslova § 11 slår fast den generelle rettleiingsplikta som alle forvaltningsorgan har innanfor sitt saksområde. Formålet med rettleiinga skal vere å gi partar og andre interesserte moglegheit til å ivareta sitt tarv på best mogleg vis. Samstundes slår føresegna fast at omfanget av rettleiinga må tilpassast det enkelte forvaltningsorganets situasjon, og kapasitet til å ta på seg slik verksemd.

Statens vegvesen

Vi kan ikkje sjå at det ligg føre brot på rettleiingsplikta i denne saka. Vi viser for det første til at ein god del areal i Olaviken, også er ein del av den gjeldande reguleringsplanen. Samstundes står det ingenting i førehandsvarselet som tilseier at Olaviken skal haldast utanfor. I tillegg vil vi peike på at arealet i Olaviken var inkludert i forslag til arbeidsavtale, som blei sendt til advokat Frode Halvorsen 23.03.2017 (**vedlegg 2**). Desse momenta sett i samanheng tilseier at det har formodninga mot seg at arealet i Olaviken ikkje skulle vere ein del av førehandsvarselet.

Vidare er det eit sentralt poeng at førehandsvarselet viser til gjeldande reguleringsplan, som partane har gjennomgått i fellesskap i fleire møter, sidan det første møtet i august 2015. Partane har også gjennomgått og drøfta den potensielle reguleringsendringa i Olaviken. I desse møta har ein gjennomgått diverse teikningar og illustrasjonar av korleis arealet i Olaviken blir påverka av dei ulike løysingane (**vedlegg 8**). Dette talar for at grunneigaren har fått tilstrekkeleg rettleiing og informasjon til å ivareta sitt tarv, på tross av at førehandsvarselet mangla kartvedlegg.

Som vist til ovanfor har partane over fleire møter i fellesskap, gjennomgått og drøfta dei to ulike alternativa for Fv.563 i Olaviken. Når ein ser dette i samanheng med at førehandsvarselet viser til gjeldande reguleringsplan, skal grunneigaren ha fått tilstrekkeleg med informasjon til å kunne ivareta sitt tarv, på tross av at førehandsvarselet mangla kartvedlegg.

Med bakgrunn i gjennomgangen ovanfor må det leggjast til grunn at grunneigaren har fått moglegheit til å ivareta sitt tarv på best mogleg vis, på tross av at førehandsvarselet om ekspropriasjon mangla kartvedlegg, jf. fvl. § 11.

Vidare blir det gjort gjeldande at Statens vegvesen skulle ha orientert om at varselet også omfatta Olaviken, då det blei klart at grunneigaren oppfatta varselet slik at det ikkje omfatta Olaviken.

På dette punktet finn vi det først nødvendig å vise til at førehandsvarselet om ekspropriasjon blei sendt 18.04.2017. Det var først ved merknadene til førehandsvarselet om ekspropriasjon, datert 22.05.2017, at vi blei gjort merksame på oppfatninga til grunneigaren. I vedtak om ekspropriasjon datert 30.05.2017, blei det presisert at området i Olaviken også er ein del av ekspropriasjonsprosessen, i samsvar med gjeldande reguleringsplan. Situasjonen blei såleis klargjort seks verkedagar etterpå. Dette må reknast som ei svartid som er i tråd med god forvaltningsskikk og rettleiingsplikta i fvl. § 11.

I alle tilfelle kan det ikkje vere snakk om ein feil som kan ha verka inn på vedtakets innhald, jf. fvl. 41.

Som tidlegare peika på har partane gjennomført mange møter sidan august 2015, kor ein m.a. har drøfta gjeldande reguleringsplan, arbeidet med reguleringsendring i Olaviken, samt diverse kart og teikningar. Partane har såleis hatt ein dialog over lang tid, og grunneigaren har fått moglegheit til å leggje fram sine meiningar og standpunkt ved fleire høve, både munnleg

Statens vegvesen

og skriftleg. I denne sammenhengen viser vi m.a. til brev frå grunneigaren til tidlegare prosjektleiar på Askøypakken, datert 24.01.2016, (**vedlegg 9 og 10**).

Sett i lys av at partane har gjennomført mange møter, og grunneigaren har fått moglegheit til å gi uttrykk for sine meiningar og standpunkt over lengre tid, kan vi ikkje sjå korleis eit manglande kartvedlegg ved varsel om ekspropriasjon skal kunne reknast som ein feil som kan ha verka inn på vedtakets innhald, jf. fv1. § 41.

Avslutning

Statens vegvesen legg til grunn at dei vilkåra som er sett til vedtakets innhald er oppfylte. Vår konklusjon er derfor at det ikkje ligg føre grunnlag for å ta klagen til følgje.

Regionvegsjef
Med helsing

Helge Eidsnes

Vedlegg: 10